

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет морського права
Кафедра національної безпеки та політичного аналізу

Код РПНД О7305

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Introduction to the specialty

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>нормативна</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Миколаїв – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» є однією із складових підготовки фахівців галузі знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, спеціальність 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності), освітньо-професійної програми «Внутрішньополітична безпека».

«14» 12 2024 року, 25 с.

Розробник: Ніколаєнко Н. О., доктор політичних наук, професор кафедри національної безпеки та політичного аналізу

Проект навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» узгоджено з гарантом освітньої програми «Внутрішньополітична безпека»:

Д.політ.н., професор

Наталія НІКОЛАЄНКО

Проект навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» розглянуто на засіданні кафедри національної безпеки та політичного аналізу

Протокол № 4 від «18» 12 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія НІКОЛАЄНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету морського права

Протокол № 5 від «18» 12 2024 р.

Голова

Дмитро БАРАНЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

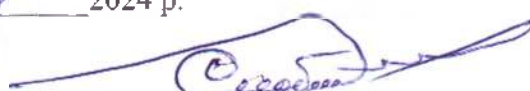

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» затверджена Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 10 від «13» 12 2024 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

ЗМІСТ

Вступ

1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	5
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	13
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	13
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	19
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.....	21
10. Рекомендовані джерела інформації.....	21

ВСТУП

Анотація

Національна безпека України є комплексною та багатовимірною сферою, що охоплює військові, економічні, соціальні та політичні аспекти. Останніми роками, у зв'язку із зовнішньою агресією, питання забезпечення національної безпеки набуло нового значення, зокрема через необхідність підтримки суспільної стабільності та єдності.

Дисципліна «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» спрямована на формування системи знань щодо суті національної безпеки в сучасному світі, вивченню загроз національній безпеці та заходів щодо їх нейтралізації. Національна безпека забезпечується шляхом проведення комплексної державної політики та відповідних програм, заходів в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій в політичній, економічній, соціальній, воєнній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах.

Ключові слова: *національна безпека, держава, суспільство, національні загрози, національні інтереси.*

Abstract

National security of Ukraine is a complex and multidimensional sphere, covering military, economic, social and political aspects. In recent years, in connection with external aggression, the issue of ensuring national security has acquired new significance, in particular due to the need to maintain social stability and unity.

The discipline «INTRODUCTION TO THE SPECIALTY» is aimed at forming a system of knowledge about the essence of national security in the modern world, the study of threats to national security and measures to neutralize them. National security is ensured by implementing a comprehensive state policy and relevant programs, measures in accordance with the established procedure, doctrines, concepts, strategies in the political, economic, social, military, environmental, scientific and technological, information and other spheres.

Keywords: *national security, state, society, national threats, national interests.*

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) Освітня програма: Внутрішньополітична безпека	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
		Лекцій	
		15 год.	6 год.
		Семінарські, практичні	
		30 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5;	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
75 год.		110 год.	
Вид контролю: залік			
Форма контролю: комбінована			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми «Внутрішньополітична безпека», спеціальність 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) таких компетентностей:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).

- Здатність аналізувати потенційні загрози національній безпеці за напрямками професійної діяльності, синтезувати інформацію щодо розроблення та реалізації елементів стратегії розвитку держави, регіону, галузі в безпековій сфері.
- Здатність використовувати категоріально-понятійний апарат загальної теорії національної безпеки.
- Здатність застосовувати ключові поняття, теорії та методи до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів органів безпеки, відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» відсутні.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» відповідно до освітньо-професійної програми «Внутрішньополітична безпека» спеціальність 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) передбачає формування та розвиток у студентів результатів навчання:

- Вміти оцінювати результати професійної діяльності та забезпечувати її якість, бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.
- Вміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).
- Вміти використовувати соціально-політичні, філософські, безпекові знання, поняття, теорії; знання військово-політичної теорії, соціально-політичного аналізу та прогнозування до характеристики владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів органів безпеки в контексті вирішення проблем політичної, інформаційної, економічної та воєнної безпеки.
- Вміти розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми політичної, інформаційної, економічної та воєнної безпеки

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Поняття, зміст суб'єктів та об'єктів національної безпеки Основні категорії національної безпеки. Складові національної безпеки та їх характеристика (політична безпека, державна безпека, економічна безпека, соціальна безпека, інформаційна безпека, екологічна безпека тощо). Національної безпека, як характеристика розвитку соціуму і держави, її види та складові. Поняття «загроза», «виклик» та «ризик» в теорії національної безпеки.

Література: [3, С. 120-125; 6, С. 45-50; 8, С. 76-80]

Тема 2. Безпека як філософська, соціальна та економічна категорія. Багаторівнева система соціальної, національної безпеки: чинники формування та механізми взаємодії. Аналіз дифеніції «безпека»

Література: [14, С. 45-49; 5, С. 61-66]

Тема 3. Національна безпека як об'єкт зовнішньої політики України. Правові засади зовнішньої політики із забезпечення національної безпеки. Виклики та загрози зовнішній політиці України щодо забезпечення національної безпеки та шляхи їх нейтралізації в контексті російської експансії.

Література: [2, С. 180-195; 9; 13; 39]

Тема 4. Основні категорії сектора безпеки і оборони України. Понятійно-категорійний апарат сектору безпеки і оборони України. Правові ознаки сектора безпеки і оборони. Об'єкт (предмет) сектора безпеки і оборони. Суб'єкти (складові) сектора безпеки і оборони. Сфери (межі) сектора безпеки і оборони. Суб'єктивна ознака сектора безпеки і оборони. Визначення складу сил безпеки і оборони та їх функціональне призначення.

Література: [20, С. 45-49; 15]

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Аналіз стану та проблем національної безпеки в Україні. Характеристики та особливості прояву внутрішніх загроз національній безпеці. Формування політичних, військових та соціально-економічних умов протидії соціально-економічним небезпекам.

Література: [7; 10; 11; 44]

Тема 6. Структура національної безпеки та оборони України. Поняття та зміст системи національної безпеки. Складові системи національної безпеки України. Аналіз структури національної безпеки та оборони України та окремих елементів, визначення її складників, сфери застосування.

Література: [8, С. 3-104; 10, С. 200-205]

Тема 7. Безпекові інститути: сутність, структура, повноваження. Загальна характеристика структура безпекових інститутів: Міністерство оборони України, Збройні Сили України, Державна спеціальна служба транспорту, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна прикордонна служба України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Управління державної охорони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальні органи України,

Література: [19, С. 132-137; 14, С. 70-75; 36; 40]

Тема 8. Загрози та виклики національній безпеці України. Загрози і виклики національній безпеці України в сучасних умовах та їх можливість в перспективі. Зовнішні загрози (агресія з боку інших держав, політичні або(і) економічні маніпулювання, тероризм, піратство, наркобізнес, незаконна торгівля зброєю й ядерними матеріалами, транскордонна організована злочинність, відмивання брудних грошей, незаконна міграція, торгівля людьми, кіберзагрози та ін.. Внутрішні загрози (економічні та енергетичні кризи, природні та антропогенні небезпеки, безробіття, екологічні негаразди, поширення нових видів наркотичних засобів, поширення захворювань, демографічний спад та міграція з України, корупція, криза суспільної довіри, екстремізм).

Література: [10, С.67-190; 36 С.32-48]

Тема 9. Сучасні глобальні процеси та виклики безпеці. Україна в геостратегіях Заходу Україна в стратегічних концепціях НАТО. Євразійський чинник у формуванні геостратегії України. Сутність та специфіка економічних та політичних інтеграційних процесів. Розвиток спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС.

Література: [16, с. 100-140; 17, с. 100-350; 41, с. 97-101]

Тема 10. Стратегічні комунікації в процесі забезпечення національної безпеки. Поняття стратегічних комунікацій, основні проблеми його розуміння та загальний огляд практичних проблем, які постають у зв'язку із впровадженням стратегічних комунікацій в Україні. Еволюція підходів до проблематики стратегічних комунікацій

Література: [10, С.203-280; 36, С.31-50].

Тема 11. Політична безпека України та її реалізація в сучасних умовах. Політична безпека як стійкість державного і суспільного ладу. Місце політичної безпеки в системі національної безпеки та її складові. Система політичної безпеки держави: внутрішня та зовнішня безпеки Головні об'єктами політичної безпеки України. Основні принципи політичної безпеки в Україні. Система індикаторів політичної безпеки суспільства як сукупність найважливіших макрополітичних показників.

Література: [12, 13, 14 С.160-180].

Тема 12. Гібридна війна: сутність та структура феномену. Загальна характеристика рис гібридної війни. Теоретико-методологічні виміри сучасних гібридних загроз. Концептуальне обґрунтування гібридної війни Д. Кілаллен, Д. Ласіка, Джеймс Н. Маттіс, Ф. Хоффман. Сучасний вимір війни має гібридний характер і відбувається на різних рівнях: фізичний, інформаційний психологічний простір Російська агресія як виклик українському політичному та безпековому простору.

Література: [16, С. 45-55; 17, С. 300-310; 26; 27; 28].

Тема 13. Інформаційні та смислові війни як джерело загроз національній безпеці держави. Конструкт інформаційної складової гібридної війни Сутність поняття «інформаційна війна», «смислові війни».

Література: [1, С. 320-325; 22].

Тема 14. Ефективні технології реагування на загрози та виклики національній безпеці України. Політичне прогнозування та аналіз як метод протидії загрозам та викликам. Органи державного управління та їх ефективність в системі реагування на загрози та виклики національній безпеці України.

Література: [3, С. 300-315; 9].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усьог о	у тому числі			усьог го	у тому числі		
		л	пр	с/р			л	пр
Змістовний модуль 1.								
Тема 1. Поняття, зміст суб'єктів та об'єктів національної безпеки	11	2	2	7	11			11
Тема 2. Безпека як філософська, соціальна та економічна категорія.	11		2	9	11	2		9
Тема 3. Національна безпека як об'єкт зовнішньої політики України	11	2	2	7	11			
Тема 4. Основні категорії сектора безпеки і оборони України.	12	2	2	8	11			11
Разом за змістовим модулем 1.	45	6	8	31	45	2		43
Змістовий модуль 2.								
Тема 5 Аналіз стану та проблем національної безпеки в Україні.	9	2	2	5	9	2		7
Тема 6. Структура національної безпеки та оборони України	9		4	5	9		2	7
Тема 7. Безпекові інститути: сутність, структура, повноваження	9	2	2	5	8			8
Тема 8. Загрози та виклики національній безпеці України	7		2	5	7	2		5
Тема 9. Сучасні глобальні процеси та виклики безпеці.	6		2	4	7		2	5
Тема 10 Стратегічні комунікації в процесі забезпечення національної безпеки.	8	2	2	4	7			7
Тема 11. Політична безпека України та її реалізація в сучасних умовах.	6		2	4	8			8
Тема 12. Гібридна війна: сутність та структура феномену.	6		2	4	8			8
Тема 13 Інформаційні та смислові війни як джерело загроз національній безпеці держави	8	2	2	4	6			6

Тема 14. Ефективні технології реагування на загрози та виклики національній безпеці	7	1	2	4	6			6
Разом за змістовим модулем 2	75	9	22	44	75	4	4	67
Разом за курсом	120	15	30	75	120	6	4	110

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Поняття, зміст суб'єктів та об'єктів національної безпеки	2	
2	Тема 2. Безпека як філософська, соціальна та економічна категорія.	2	
3	Тема 3. Національна безпека як об'єкт зовнішньої політики України	2	
4	Тема 4. Основні категорії сектора безпеки і оборони України.	2	
5	Тема 5 Аналіз стану та проблем національної безпеки в Україні.	2	
6	Тема 6. Структура національної безпеки та оборони України	4	2
7	Тема 7. Безпекові інститути: сутність, структура, повноваження	2	
8	Тема 8. Загрози та виклики національній безпеці України	2	
9	Тема 9. Сучасні глобальні процеси та виклики безпеці.	2	2
10	Тема 10 Стратегічні комунікації в процесі забезпечення національної безпеки.	2	
11	Тема 11. Політична безпека України та її реалізація в сучасних умовах.	2	
12	Тема 12. Гібридна війна: сутність та структура феномену.	2	
13	Тема 13 Інформаційні та смислові війни як джерело загроз національній безпеці держави	2	
14	Тема 14. Ефективні технології реагування на загрози та виклики національній безпеці	2	
	Всього	30	4

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання:

- Підготовка до лекційних занять – **1-2 год. / 1 лекція;**
- Підготовка до практичних занять – **1-2 год. / 1 заняття;**
- Підготовка презентації (денна форма) – **15 год. на 1 роботу;**

- Аналіз практичних, проблемних ситуацій (заочна форма) - – **мінімум 15 год. на 1 роботу;**
- Підготовка до підсумкової контрольної роботи (заочна форма) – **(15-30 год.) на 1 захід;**
- Підготовка до модульної контрольної роботи (денна форма) - – **(15-30 год.) на 1 захід;**
- Підготовка до підсумкової атестації (залік, екзамен) - **(15-30 год.) на 1 захід;**

– **Завдання для самостійної роботи**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	8	6
2	Підготовка до практичних занять	15	4
3	Підготовка презентації	17	15
	Аналіз практичних, проблемних ситуацій (2 роботи)	-	30
5	Підготовка до підсумкової контрольної роботи	-	25
6	Підготовка до модульної контрольної роботи	20	-
7	Підготовка до підсумкової атестації (залік)	15	30
Разом		75	110

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання для самостійного опрацювання та виконання аналізу практичних, проблемних ситуацій, що передбачають поглиблене дослідження теми, а також підготовки до виконання презентації.

Теми для самостійного опрацювання

1. Аналіз структури національної безпеки та оборони України та окремих елементів, визначення її складників, сфери застосування, а також дослідження його ознак у системі управління сектором безпеки.

2. Політико-безпекові інститути в сфері громадського контролю.

3. Заходи з посилення ефективності протидії загрозам з боку безпеки і оборони України.

4. Сценарії майбутнього системи міжнародних відносин. Визначальні чинники формування геостратегії України.

5. Система індикаторів політичної безпеки суспільства як сукупність найважливіших макрополітичних показників.

6. Сучасний вимір війни: фізичний, інформаційний психологічний простір

7. Погляди російських військових фахівців на роль інформаційної компоненти у війнах майбутнього.

8. Конструювання технологій державного реагування на загрози національній безпеці. Державне реагування на загрози соціально-економічній та інформаційній безпеці.

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання для всіх видів занять:

- робота з літературою; пояснення; дискусія; диспут.
- для лекційних занять: лекція; бесіда; ілюстрування; відеометод;
- для практичних занять: вправа-практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; дидактична гра.

Методи контролю і самоконтролю:

- Фронтальне опитування;
- Контрольні роботи;
- Контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей);

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- Усні відповіді;
- Виконання практичних завдань;
- контрольні роботи;
- залік;
- стандартизовані тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань, які використовуються.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за **100-бальною** системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного заліку. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до **60 балів** (від **60** до **100** балів у разі складання заліку). Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (участь у практичних заняттях, виконання презентацій (денна форма навчання), аналіз

практичних, проблемних ситуацій (заочна форма навчання), написання підсумкової контрольної роботи (оцінювання в формі 2 теоретичних запитань та тесту для заочної форми), підсумкова модульна контрольна робота в кінці семестру (оцінювання в формі 2 теоретичних запитань та тесту для денної форми навчання). Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок – **40 балів**.

Право здавати заключний залік дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше **60 балів**.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заключного заліку. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання (денна форма навчання)
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки
1	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0	Студент не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 28 балів (14 тем по 2 бали)</i>	

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
6	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки
4-5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, допущені

	несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 12 балів (2 теми по 6 балів)</i>	

Виконання презентації	Критерії оцінювання (денна форма навчання)
12	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог, що висуваються.
10-11	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.
7-9	Презентація гарно організована, містяться матеріали, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.
4-6	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
1-3	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 12 балів</i>	
Виконання презентації	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
12-14	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог, що висуваються.
9-11	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.

	зауваженнями.
6-8	Презентація гарно організована, містяться матеріали, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.
4-5	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
1-3	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 14 балів</i>	

Аналіз практичних, проблемних ситуацій (2 роботи)	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
7	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки.
5-6	Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
3-4	Завдання виконано частково правильно, відповідь містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1-2	Завдання має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовано
0	Студент не надав роботи
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 1 робота – 7 балів (загальна кількість за 2 роботи становить 14 балів)</i>	

Модульна контрольна робота (для денної форми навчання) проводиться у формі тестування та відповідей на 2 теоретичні запитання.

Модульна контрольна робота (відповідь на 2 теоретичні запитання)	Критерії оцінювання (денна форма навчання)
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки.

4	Відповідь правильна, повна, логічна, допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
3	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, але містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1	Відповідь має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 10 балів (2 відповіді по 5 балів)</i>	

Контроль у формі тестування (для денної форми навчання)

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 10 балів</i>										

Підсумкова контрольна робота (для заочної форми навчання) проводиться у формі тестування та відповідей на 2 теоретичні запитання.

Підсумкова контрольна робота (відповідь на 2 теоретичні запитання)	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь правильна, повна, логічна, допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
3	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, але містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1	Відповідь має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 10 балів (2 відповіді по 5 балів)</i>	

<i>балів)</i>										
Контроль у формі тестування (для заочної форми навчання)										
Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: заочна форма навчання 10 балів</i>										

Залік проводиться у комбінованій формі (письмові відповіді та усний захист) для **заочної** та **денної** форми навчання. До залікового білету входить чотири питання. Кожне питання оцінюється у **10** балів. Максимально за залік студент може отримати **4x10 балів=40 балів**.

Залік	Критерії оцінювання (заочна та денна форма навчання)
10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому додаткову літературу.
7-9	Володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи тільки обов'язкову літературу.
4-6	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його зміст без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності.
1-3	Частково володіє навчальним матеріалом, допускає при цьому суттєві помилки. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини.
0	Студент не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 40 балів (4 запитання по 10 балів)</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	14x2=28 балів	2x6=12 балів
Виконання презентації	1x12=12 балів	1x14=14 балів
Аналіз практичних проблемних ситуацій (2	_____	2x7=14 балів

роботи)		
Написання підсумкової контрольної роботи	_____	1x20=20 балів
Написання модульної контрольної роботи	1x20=20 балів	-----
Залік	40 балів	40 балів
Всього	100 балів	100 балів

8.Критерії оцінювання результатів навчання

		Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	
	T2	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	
	T3	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	
	T4	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	
	T5	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T6	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	1x6=6
				Аналіз практичних, проблемних ситуацій	1x7=7
	T7	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		

ЗМ2	T8	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T9	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	1x6=6
				Аналіз практичних, проблемних ситуацій	1x7=7
				Захист презентації	1x14
	T10	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
		захист презентації	1x12=12		
	T11	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T12	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T13	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T14	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
Написання підсумкової контрольної роботи		_____	_____		1x20=20
Написання модульної			1x20=20	_____	_____

контрольної роботи				
Підсумковий контроль (залік)	Залік	40	Залік	40
Разом		100		100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- дистанційне навчання за допомогою Google Classroom;
- мультимедіа-, проєкційна апаратура (проектори, екрани тощо);
- комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія / Наук. Ред. Ю.С Шемшученко. Київ : ТАЛКОМ, 2017. 576 с. URL: <http://idpnan.org.ua/files/antonov-v.o.-konstitutsiyno-pravovi-zasadi-natsionalnoyi-bezpeki-ukrayini- d .pdf>.
2. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення : монографія, за ред.Криштанович М.Ф та ін. Львів : Сполом, 2020. 418 с. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/Dergavna_polituka_zabezpechennya_nacjonalnoi bezpeku Ukrainu.pdf.
3. Глобальна та національна безпека: підручник за заг. Ред. Г.П.Ситника. – Київ : НАДУ, 2016. 784 с. <File:///C:/B8/Navchalniy-posibnik-GPNB.pdf>
4. Глобальна та національна безпека: підручник , автор. Кол.: В.І. Абрамов, Г.П. Ситник, В.Ф. Смолянчук;заг. Ред. Г.П. Ситника, Київ: НАДУ, 2016. 784 с.
5. Горбулін В.П. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки: монографія / В.П. Горбулін, А.Б.Качинський. Київ: НІСД, 2010, 288 с.
6. Горбулін В.П., Качинський А. Б. Системно-концептуальні стратегії національної безпеки України, Київ: “НВЦ “Євроатлантикінформ”, 2017, 592 с.
7. Закон України «Про національну безпеку України». [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
8. Качинський А.Б. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень:монографія, Київ: НІСД, 2013, 104 с.
9. Концепція (основи державної політики) національної безпеки України. URL: http://www.search.ligazakon.ua/%201_doc2.nsf/link1/find:Концепція.F970003.html.
10. Ліпкан В.А. Національна безпека України: монографія, Київ: Кондор, 2013, 437 с.
11. Мартиненко В.В. Загрози економічній безпеці України в контексті викликів глобалізації. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/47816/12->

- [Martynenko.pdf?sequence=1](#)
12. Магда Є. Гібридна війна: вижити і перемогти. Харків, 2015. URL: <http://docs.google.com/viewerng/viewer?url>.
 13. Національна безпека: національні цінності, інтереси, цілі, завдання. URL: <https://bintel.org.ua/nukma/nacionalna-bezpeka/>
 14. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія / за заг. Ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021, 776 с.
 15. Пріоритети та реформування системи забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах. URL: <https://bintel.org.ua/nukma/nacionalna-bezpek-a/>
 16. Рущенко І. П. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога: монографія. Харків, 2015, 268 с.
 17. Світова гібридна війна: український фронт: монографія. Київ: НІСД, 2017, 496 с.
 18. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник Київ: НАДУ, 2012, 544 с.
 19. Стратегія національної безпеки України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
 20. Сектор безпеки і оборони України: теорія, стратегія, практика / Ф.В Саганюк та ін. Київ : Академпрес, 2017. 180 с. URL: <http://www.nationalsecurity.in.ua/sector-of-security-and-defense-of-ukraine/>.
 21. Ткаченко В. М. Україна – Росія: на сконі «пропащого часу»: науково-популярне видання. Київ, 2018, 480 с.
 22. Ткачук Т. Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України: правовий вимір. Київ: АртЕк, 2018, 422 с.
 23. Andreani G. The «WaronTerror»: GoodCause, WrongConcept. URL: <https://digitalcommons.osgoode.yorku.ca/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://www.google.com/&httpsredir=1&article=1343&context=ohlj>.
 24. ÅslundAnders. Ukraine’sGlaringNationalSecurityGapthatNoOneHasHeardOfUkraine (2018). URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-s-glaring-national-security-gap-that-no-one-has-heard-of/>.
 25. FutureWarfare: TheRiseofHybridWars. ByLieutenantGeneralJames N. Mattis, USMC, andLieutenantColonelFrankHoffman, USMCR (Ret.) Fleming. 2005. November. URL: <http://milnewstbay.pbworks.com/f/MattisFourBlockWarUSNINov2005.pdf>
 26. Hoffman F. G. FutureThreatsandStrategicThinking. InfinityJournal. 2011. URL: <https://www.infinityjournal.com/article/34/>.
 27. Hoffman F. G. Hybridvs. Compound. 2009. URL: <http://armedforcesjournal.com/hybrid-vs-compound-war/>.
 28. Hoffmann S. TheUsesandLimitsofInternationalLaw [1973] / Art R. J., Jervis R. (eds.) InternationalPolitics. EnduringConceptsandContemporaryIssues. 7th edition. NewYork: Longman, 2005. 594 p.
 29. Kilcullen D. OutoftheMountains: TheComingAgeoftheUrbanGuerrilla. Oxford. UniversityPress. 2013. P. 384. URL: http://www.amazon.com/OutMountainsComingUrbanGuerrilla/dp/0199737509#reader_0199737509.
 30. Kissinger H. WorldOrder: ReflectionsontheCharacterofNationsandtheCourseofHistoryhttps URL: www.files.ethz.ch/isn/187865/ISN_183858_en.pdf
 31. Lasica D. T. StrategicImplicationsofHybridWar: A TheoryofVictory: monograph. 2009. URL: <http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA513663>
 32. Mattis J. N. FutureWarfare: TheRiseofHybridWars US NavalInstituteProceedingsMagazine. 2005. November. Vol. 132/11/1,233. P. 18.
 33. Renz B., Smith H. RussiaandHybridWarfare: GoingbeyondtheLabel. Report 1/2016. URL:

<http://vnk.fi/en/government-s-analysis-assessment-and-research-activities>.

Додаткова література:

34. Доктрины и концепции национальной безопасности США, Франции и Японии. URL: [www.budgetrf.ru /Publications/Magazines/VestnikSF/2000/vestniksf117-05/vestniksf117-5030.htm](http://www.budgetrf.ru/Publications/Magazines/VestnikSF/2000/vestniksf117-05/vestniksf117-5030.htm).
35. Інформаційна складова державної політики та управління: монографія / Соловйов С.Г. та ін.; заг. Ред. Грицяк Н.В.; Нац. Акад. Держ. Упр. При Президентів України, каф. Інформ. Політики та електрон. Урядування. Київ: К.І.С., 2015, 320 с.
36. Єрмолаєв А.В. Концептуальні засади та особливості формування сучасної стратегії національної безпеки України, Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право, 2012, №1, С.22-25.
37. Євроатлантична інтеграція України: свідомий вибір моделі безпеки: зб. Наук. Статей за матеріалами III-х Харківських міжнар.-прав. Читань, присвячених пам'яті проф. М.В. Яновського і В.С. Семенова, м. Харків, 3 листоп. 2017 р.: у 2 ч. / редкол.: А.П. Гетьман, І.В. Яковюк, С.М. Мельник та ін. Харків, 2017, Ч. 1, 538 с.
38. Концептуальні засади розвитку системи забезпечення національної безпеки України: аналіт. Доп. / О.О. Резнікова, В.Ю. Цюкало, В.О. Паливода та ін. Київ: НІСД, 2015, 58 с.
39. Мелеганіч Г.І. Безпекова стратегія України в умовах сучасних міжнародних викликів та загроз. URL: [www. Journals. Kiev.ua/i ndex.php/pol _n/article/.../2518/2248](http://www.Journals.Kiev.ua/index.php/pol_n/article/.../2518/2248).
40. Методологія стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності: монографія / В.І. Абрамов, Т.В. Запорожець, Р.Р. Марутян, Ю.В. Мельник, О.І. Пошедін, О.В. Устименко, М.М. Шевченко; за заг. Ред. Л.М. Шипілової. Київ: НАДУ, 2017, 300 с.
41. Ніколаєнко Н. О. Гібридні інформаційно–політичні технології маніпулювання суспільної свідомістю під час окупації Криму. Гілея (науковий вісник). 2018. Вип. 139 (12). Ч. 3. Політичні науки. С. 97–101.
42. Ніколаєнко Н. О., Василевич Ю. В. Сучасні суспільно-політичні тенденції розвитку України в контексті російсько-української гібридної війни. Гілея (науковий вісник). 2019. Вип. 14. С. 82–85.
43. Ніколаєнко Н.О., Комарчук О.О., Засоби масової комунікації як детермінанти гібридної війни Миколаїв, монографія: НУК, 2021, 196 с.
44. Природничі проблеми національної безпеки України у викликах новітньої історії : монографія, за ред. Г.І. Рудька, В.В. Стецюка. Київ–Львів–Гейдельберг–Малага–Чернівці: Букрек, 2019, 504 с.

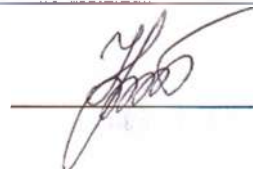
13. Інформаційні ресурси

https://www.president.gov.ua/	Сайт Президента України
https://www.rnbo.gov.ua/	Сайт Ради національної безпеки і оборони України - координаційний орган з питань національної безпеки і оборони при Президентів України.
https://www.kmu.gov.ua/	Сайт Кабінету міністрів України
https://ssu.gov.ua/	Сайт Служби безпеки України»
https://mod.gov.ua/	Сайт Міністерства оборони України
https://szru.gov.ua/history/stories	Сайт Служби зовнішньої розвідки України.
https://mvs.gov.ua/struktura/tea	Сайт Міністерства внутрішніх справ України

m	
https://www.nasbu.edu.ua/	Сайт Національної академії СБУ. Академія забезпечує підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації співробітників Служби безпеки України.
https://nuou.org.ua/	Сайт Національного університету оборони України
https://www.vstup-nasv.info/	Сайт Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного
https://mil.knu.ua/ua/	Сайт Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – ВІКНУ) є сучасним міжвідомчим, багатoproфільним, інтегрованим військовим навчальним підрозділом провідного вищого навчального закладу України, що здійснює підготовку професіоналів з повною вищою освітою для Збройних Сил України та інших силових структур сектору безпеки і оборони України: Служби безпеки України, Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій, Державної прикордонної служби України, Служби зовнішньої розвідки України, Національної гвардії України, Державної спеціальної служби транспорту.
https://niss.gov.ua/	Сайт Національного інституту стратегічних досліджень, який є базовою науково-дослідною установою науково-аналітичного супроводження діяльності Президента України та Ради національної безпеки і оборони України, консультативно-дорадчим органом при Президентіві України.
https://razumkov.org.ua/vydanni-a/zhurnal-natsionalna-bezpeka-i-oborona	Сайт журналу «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА і ОБОРОНА», Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова
https://security-journal.nasbu.edu.ua/index.php/nbpe	Сайт журналу «Національна безпека: право та економіка»
http://nio.nuou.org.ua/index	Сайт журналу "Наука і оборона" включений до категорії "Б" наукових фахових видань України Спеціальності, за якими видання публікує наукові праці: 256 – Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
http://viv.nuou.org.ua/	Сайт журналу «Воєнно-історичний вісник»

	"Пріоритети", публікації статей, круглі столи, фокус-групи, конференції, семінари, моніторинги.
http://www.lsej.org.ua/	Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання, засноване <u>юридичним факультетом Запорізького національного університету</u>
https://sas.ztu.edu.ua/about	Сайт електронного журналу «Society and Security» заснований у жовтні 2023 року та видається Державним університетом «Житомирська політехніка». Журнал публікує наукові статті, присвячені проблемним питанням забезпечення безпеки суспільних відносин.
http://politicon.iatp.org.ua/	Веб-сайт діє за підтримки Програми розширення доступу та навчань в Інтернет (IATP). Internet Access and Training Program (IATP) - це проект Бюро в справах освіти та культури (ECA) Держдепартаменту США, який адмініструється Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX). На сторінках сайту можна знайти: результати наукових та прикладних досліджень (статті, роздуми); книжкове ревію (розміщені повнотекстові монографії); оригінальні матеріали з іноземних журналів (<u>Abroadpublications-Englishversion</u>); періодика (посилання на журнали, які містять статті з соціально-політичної і політико-психологічної тематики); довідкова інформація; навчальні програми з політичної та соціальної психології, тренінги.
http://www.politics.lviv.ua/	Сайт містить наукову інформацію з досягнень в політологічній галузі.
http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/asv/homepage	Сайт наукового журналу «ActaSecuritataeVolynienses», в якому публікуються результати теоретичних, наукових, прикладних та науково-експериментальних досліджень вітчизняних та закордонних фахівців з актуальних питань національної безпеки.
https://www.inter-nauka.com/magazine/public-administration/	Сайт журналу «Публічне адміністрування та національна безпека» Public Administration and National Security
https://journals.uran.ua/isps/about	Сайт журналу « <u>Інформаційна безпека людини, суспільства, держави</u> ».

Розробник програми

Наталія НІКОЛАЄНКО